

Af Heike Hoffmann, SMVdanmark, og Ann Harkjær Frederiksen, repræsentant for Virksomme Kvinder og medlem af SMVdanmarks Uddannelsesudvalg

Her den anden dag kunne vi i Fyens Stiftstidende læse gymnasielærer Ulf V. Olsens argumenter for ikke at vælge en erhvervsuddannelse, og læserbrevet har en række udmærkede pointer. Som repræsentanter for de små og mellemstore virksomheder med stort behov for faglært arbejdskraft finder vi det dog vigtigt, at synspunktet ikke står alene.

Vi kan ikke gennemskue, hvordan Ulf Olsen beregner ansøgstallet til ungdomsuddannelserne, for de officielle tal viser, at eleverne efter grundskolen vælger de gymnasiale uddannelser stort over erhvervsuddannelserne. De seneste år har ikke over 20 % af eleverne valgt en erhvervsuddannelse direkte fra folkeskolen. Det tal ser vi, som repræsentanter for virksomheder med stort behov for faglærte, gerne forhøjet betydeligt. Vi har SÅ meget brug for flere faglærte.

Det er korrekt, at der er et stort frafald på erhvervsuddannelserne. Og det er korrekt, at en del af frafaldet kan forklares med mangel på praktikpladser. Den anden del af fortællingen er også, at mange unge ikke kender til alle erhvervsuddannelserne. De unge vælger måske derfor de mest kendte og i forvejen søgte uddannelser, og det kan forårsage, at der mangler praktikpladser på de mest populære fag. Samtidig med at andre fag og uddannelser sukker efter lærlinge.

Vi ser også et geografisk mismatch: I nogle egne af Danmark er der stor efterspørgsel efter lærlinge, mens der i andre mangler lærepladser. Den del af historien bliver ofte til, at der mangler lærepladser. Punktum. Mens fortællingen om, at virksomhederne andre steder mangler lærlinge, ikke har så stor presseappell. Så den historie bliver ikke fortalt. Men den bidrager også til frafaldet.

Så geografiske og faglige mismatches – sammen med et manglende kendskab til den fulde palette af erhvervsuddannelser – er en meget stor del af forklaringen på historien om manglende praktikpladser og frafald. Vi synes, at det er noget af en overfortolkning at slå fast, at den private sektor ikke magter opgaven. Den seneste statistik viser, at mere end 71.000 lærlinge og elever havde en praktikplads på en erhvervsuddannelse i september 2019. Det synes vi egentlig er meget godt gået.

Vi synes også, at Ulf Olsens argumenter om konjunkturfølsomme erhverv er lige kreative nok. De modige unge mennesker, der i disse år får sig et svendebrev, har udsigt til et arbejdsliv, hvor der er kæmpe stor efterspørgsel på faglært arbejdskraft. De unge faglærte bliver meget eftertragtede, og vi ser slet ikke for os, at de kommer til at blive ledige i længere perioder ad gangen. Tværtimod. Både virksomheder og forbrugere kommer til at mærke, at der ikke står en faglært klar, når behovet er der. Vi forstår slet ikke, hvordan ledighed kommer ind i ligningen, når et hav af prognoser og fremskrivninger viser, at vi kommer til at mangle langt over 50.000 faglærte i de kommende år. Som faglært er man nok mere sikker på beskæftigelse i de kommende år end mange andre faggrupper.

Pensionsalderen og nedslidning er heller ikke fuldt ud valide argumenter for at vælge det faglærte liv fra. Ja, vi kommer alle til at arbejde længere. Men det faglærte arbejdsliv anno 2020-2040 er slet ikke det samme som det arbejdsliv, de ældre faglærte har været igennem; blandt andet fordi arbejdsmiljøet har udviklet sig til det langt bedre og mere sikre. Der er fokus på nedslidning, på brug af mindre fysisk belastende metoder og teknologier og langt bedre muligheder for at efter- eller videreuddanne sig, hvis man har brug for eller ønsker at skifte retning eller helt forlade sit fag.

Vores allervigtigste budskab er faktisk, at man med en erhvervsuddannelse har masser af muligheder for både at arbejde og videreuddanne sig, fordi en erhvervsuddannelse i dag både giver erhvervskompetence og studiekompetence. Det er der ikke andre ungdomsuddannelser, der kan tilbyde.